

ل چا وچڻ کيڊو ب نام بوو ني
مرڻ ل سيست مي کا پيتا يزمد ا
... ئاس اس

لښتاد ا سيستمى سرمايې دارىي بايې بـسر جيهاندا كـشاو، كـ
جـخت لـسر ئابوورى و بازارى بـناو ئازاد دـكاتـو. لښتـنجامى
ئـم سىستمـدا كـ لـبـرژـوـندى كـمـمـيـكى بـچووكـدايـ،
بـابـرايـتى چينى بـرژوازيى، جيهان و مرـفايـتى تووشى قـيران و
كاولكارىي زياتر دـبـتـوـ ئـمـش بـ بـدـست هـنانى قازانجى زياتر.
بـ ئـوـى بـ باشى لښ خـشـيـكانى سىستمى كاپيتاليزم تـبـگـين
دـبـ بـگـيـنـوـ لاي "كـماركـس" وـكـ بـليمـترين و حـكىـمـترين كـس،
بـ ئـوـى چارـسر و نـخـشـيـكانى كاپيتاليزمان بـ ديارى بـكات و
بـرـو ئايندـيـكى باشتـر بـچين.

مارکس (۱۸۱۸ - ۱۸۸۳) لې شاری تریـری ئېـمانیا لې دایک بوو. مارکس هـر زوو پـیـو ندی بـی پارتی کـمـنیزمـو دـکات، کـی گروپـکی ئېـنـبیران بوون. ئامانجیان نـهـشتنی چینایـتی و مـکـایـتی تایبـت بوو. مارکس خاـوـنی چـندان کتـب و وتار، لـسـر کـشـی ئابووری و سیستمـی سـرمایـداری دـدوا، هـر چـند لـسـردـمی خـیدا ناو بانگـکی وای نـبوو، بـیـام لـی سـتی بیستـمدا دـبـت مـشـخی زـریـی شـشـکان. مارکس کـشـکانی مـرف دـگـنـتـو بـی لایـنی ئابووری کـی استـوخـ کاریگـری بـسـر ژیانی مـرفـو هـی. هـروها بـی لای ئـو چاـوچـکی و زیادـخـری هـی بـزـو نـری مـژووی مـرفایـتی بوو، ئـمـش وادـکات مـرف لـی جـوهـری مـری خـی بکـوت و واک نامـرف دـریکـوت.

[illegible]

کټیلايټی، څښځو ویستی به نه فرات و نه فرات به څښځو ویستی، هڅیاری به نه زانی و نه زانی به هڅیاری... هتد بگټت و هڅیگټت و، ئم سیحری بهای پار یه له سیستمی کاپیتالیزمد.

کاتک پار بهای به هڅو شتکان داد نه، بهای کیتیر نام نه مرځ بهر و نام یی له څی و بهر هم به نانیس د چت، ئم واد کات مرځ نام بهت بهو جیهان و کاری تیدای. مارکس نام بوونی مرځ دابش د کات بهر چوار چر له نام بوون: یه کم: نام بوونی مرځ له بهر هم می کاری څی. دوو م: نام بوون له پر س ی بهر هم هټان. سه م: نام بوونی مرځ له سروشتی کم م یی تی څی. چوار م: نام بوونی مرځ له هاوکار و هاو پیش کانی څی. مارکس په یوا بوو کاپیتالیزم مرځ تووشی ئ و نام بوون د کات.

۱_ نام بوونی مرځ له بهر هم می کاری څی: به به وای مارکس د تواندرت ئیشکردن یه کم بهت له س رچاو گټور کانی ئاسوود یمان، به نام د به کار کړرکان څیان له و ئیش دا بد زنه و کم دیکن، به وات یه کیتیر څیان له ناو بهر هم م کانی څیاندا بد زنه و، به ح ز و کار کانیان بکن. کر کار له س رمایه داریی به پیش زایی بوودا له بهر هم م کانی څی نام د بهت، بهر هم می ئ و هی ئ و نیی، به کو له لاین به گانه کان وک څاو نی تایب تی ئ وان سوودیان له و رد گیرت. جگ له م دا کر کار توشی ئ و د بهت و، کم ه رچی زیاتر بهر هم به نه نه بهای قازانج ک ی کم تر د بهت و. ه رو ها تاو کو کا به بهر زانتر بهر هم به نه نه څی وک کا یه ک ه رزانتر د بهت. ه رو ها کر یه کی کم و رد گرت به به راود به و قازانج ی له بهر هم م ک ی د کرت.

۲_ نام بوون له پر س ی بهر هم مهټان: کاپیتالیزم وا له مرځ د کات ه میش ش ټټ او بهت و وابستی د کات به کار و د څکی ناچار کړاو، چونک له سیستم دا کر کار وک ه کار کی نه و ه کار کانی دیک ی بهر هم مهټان حسابیان له گټ د کرت، له کاپیتالیزم ه ر کاتک کر کی کر کار بهر ز بوو و، له س ر کار ک ی دووری د خرت و، یان ئ گټر تواندرا به ت کن له ژیا و بهت شو نی په د کرت و. ه ر وک مارکس د ټټ: ”کر کار تیا له د ر و ی کار ه ست به څی د کات، ه رو ها له ناو کاریشدا ه ست به د ر و ی څی د کات.“ وات مرځ ه رچ ندی زیاتر کار بکات زیاتر تووشی نام بوون د بهت و کم تر وک مرځ د رد کم و، دوو رد کم و له ژیان ی ئاسایی و ئ و چټی په ویست له ژیانیدا و ریگریت.

۳_ نام بوونی مرقف ل سروشتی ک م ای تیی خ ی: ل دیدی مارکس مرقف وک بوون و رکی سروشتیی و همیش ل گ ش دای. مرقف وک ئافر ندر ل جیهاندا د رد ک و ت، بوونی خ ی د س لم ن ت ه ر وک مارکس د ت: "گشت م ژووی جیهان ب جگ ل ب ره می مرقف ل گ گ ی کاری خ ی و، شت کیتیر نیی." وات مرقف ئافر ندر ی ک م ت ک شت ک ل س روست و کولتووری مریی ب ره میه ناون. ل ک م گ گ ی س رمایه داریدا کر کار ل بوونی است قین ی خ ی نام د کات. ب دید مارکسیی ک ی و مرقف ب پ چ و ان ی گیان و ران و، ک ت نها ب پ داویستیی کانیاں کارد ک ن، مرقف ب س رج م مرقف ای تی کارد کات و زانست و کولتوور ب س رج م جیهان ب ره می مد ه ن ت. ب م ام سیست می س رمایه داریی ک ششی مرقف ل ب ره میه نان ب س رج م مرقف ای تی، ت نها ل ازیکردنی پ داویستیی ج ست یی ک سیی تایب تیی کان کورت د کات و.

۴_ نام بوونی مرقف ل هاوکار و هاو پیش کانی خ ی: س رمایه دار کان ل سیست می کاپیتالیزمدا همیش کر پی کی ک م د د ن ب کر کار کان، ل س ر ه زی هزر و بازوی ئ وان س رمایه ی کی ز ک د ک ن و، ئ وان د و م ندر و د و م ندر د بن، ل کات کدا کر کار کان ه ژارتر و ه ژارتر د بن. ل ئاکامدا کر کار کان ل م سیست م تووشی ل خ نام بوون د بن، ب ه ی ئ و ک ب ک یی ل کار ب یان دروست د ب ت ب ب د ست ه نانی س رمایه ی زیاتر، ئ م ش نام بوونی مرقف ل مرقف د ن ت کای و. وات مرقف یان کر کار ل گ گ هاو پیش ک ی ل ئ نجامی ک ب کدا ل ن وانیاں تووشی نام بوون ل سروشتی زاتی مرقف د بن.

مرقف ب ه ی پا ندر غ ریزی کانی ب ب د ست ه نانی س رمایه ی زیاتر و دانانی کاتی زیاتر ب کارکردن و خ دوورخستن و ل و ئ رگان س ر کیانی ک پ ویست ل ژیا ن کی ئاساییدا ه ب ت، ب ر و نام یی و نا ئاسوود یی د چ ت، تاو کو زیاتر خ ی ل ناو کار و ب د ست ه نانی س رمایه ی زیاتر قو بکات و زیاتر ل خ ی و مرقف کانی د وروب ری نام د ب ت. کاپیتالیزمیش ه کاری س ر کیی ب ه شتن و ی ئ و د خ ی مرقف، ب م ش مرقف ه میش ل ش ژان و نام بووندا د م ن ت و.

ئاس س